

Datum: 22.03.2015

10:01

Medij: www.lisa.rs

Link: <http://www.lisa.rs/slobodno-vreme/price-iz-srbije/13941-mladenci-praznik-mladih-bracnih-parova-i->

Autori:

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Mladenci: praznik mladih bračnih parova i spomen na Svetih 40 mučenika

2765

Spomen na Sevastijske velikomučenike obeležava se u vreme prolećne ravnodnevice i buđenja proleća, a mladi bračni parovi, na prenosan način, treba da dobiju snagu i energiju vremena koje dolazi, kažu etnografi. Srpska pravoslavna crkva i njeni vernici na dan 22. marta slave Svetih 40 mučenika. Ovaj praznik u narodu je poznat kao Mladenci, jer su stradalnici bili mladići. Praznik mladih bračnih parova uvek se obeležava u vreme Vaskršnjeg posta. Međutim, kada Mladenci padnu u Čistu sedmicu, pravilo je da se pomeri u Vikend pre. Etnograf Vesna Marjanović, iz Etnografskog muzeja, navodi da je proslavljanje Mladenaca kao praznika mladih bračnih parova postalo intenzivnije sedamdesetih godina prošlog veka. Kroz tradicionalnu kulturu taj praznik može da se poveže i sa Belom nedeljom, kada su svekrve tradicionalno izvodile snaje da ih prikažu svojoj zajednici, uvodile ih u crkvu ili u zajednicu udatih žena, kaže dr Marjanović. Prema njenim rečima, od crkvenog praznika Svetih 40 mučenika je ostalo mešenje kolača - zemičke, kojim se pored ukućana daruju i komšije i mladi bračni parovi. Namenjuje se ne 40 nego 41, za mladu odnosno za dete koje će ona roditi. Običaj je da se na Mladence posećuju parovi koji su brak sklopili u godini pre i da se daruju. Vesna Marjanović kaže da se, na osnovu etnoloških istraživanja, može reći da se u praksi dešavalo da u jednom užem krugu ljudi određeni pokloni kruže. Prvo bi nekome bili poklonjeni za svadbu, pa bi posle oni koji su ih dobili to poklonili za mladence, pa se dešavalo da servis sa čašama ili tanjirima više puta promeni svog vlasnika, navodi ona. Praznik Mladenci, koji proslavlja crkva, posvećen je četrdesetorici Sevastijskih velikomučenika i nema direktne veze sa načinom proslavljanja Mladenaca u našem narodu, ali na posredan način ima. Pošto se praznuje u vreme prolećne ravnodnevice i buđenja proleća, mladi bračni parovi, na prenosan način, treba da dobiju snagu i energiju vremena koje dolazi, zaključuje dr Marjanović. Mladenci su posvećeni uspomeni na stradanje Svetih četrdeset vojnika jednog puka u gradu Sevastiji, koji su 320. godine, za vreme cara Likinija, prešli u hrišćanstvo uprkos izričitoj carevoj zabrani. Zbog svoje vere, ovi hrabri hrišćani su najpre bičevani, a zatim i bačeni u tamnicu. Ubrzo su izvedeni pred vojni sud, a zatim pogubljeni. Dvadeset drugi mart je posvećen njima i zbog venaca kojima su mučenici ovenčani ljubavlju Hristovom, pa se tako i na venčanjima u crkvi mladencima stavljaju venci. Praznik proslavljaju bračni parovi u prvoj godini braka, tako što u svoj dom primaju goste, koji donose poklone i na taj način pomažu mladencima na početku njihovog zajedničkog života. Smatra se da na Mladence moraju doći svi koji su bili na svadbenom veselju. Izvor: Knjaževačke vesti

